

o interpretare ce nu are nimic retoric, în care cuvintele se pot transforma în cânt pentru a povesti eterna dispută între bărbat și femeie, între fatalitatea ce guvernează lumea și revolta oamenilor, între costume antice și citate ironice ale unei modernități în fond asemănătoare. Un frumos spectacol, foarte aplaudat, care entuziasmează, construit pe cuvânt și pe expresia corporală, subsumate acelei vizualități simbolice specifice regizorului român”.

„La Repubblica”, „Il Giorno”, „Avvenire”, aveau să comenteze pe larg, și după plecarea noastră, această „explorare a sufletului”, făcută „cu inteligență și perfecțiune estetică”, oferită de români timp de cinci zile la celebrul teatru Arena del Sole din Bologna. Discuțiile avute cu directorii teatrului, Paolo

Cacchioli și Bruno Damini, ca și cu impresarul Aldo Grampone, reprezentând cu cordială amabilitate firma Multimedia din Roma, ne-au dat sentimentul satisfacției reciproce, făcându-ne totodată încrezători în posibilitatea intensificării contactelor, turneelor și schimburilor teatrale româno-italiene în viitorul apropiat.

Plecând din Bologna, am simțit că, de fapt, nu mă voi putea despărți niciodată de acest oraș. Nu e mai spectaculos decât altele, din Italia și din întreaga lume, dar e mai bogat în tihnă, în tăcere și taină. A spune mai mult ar însemna să încălc discreta invitație la confidențialitate pe care ți-o fac, insistent, nenumăratele sale arcade, călăuzindu-ți pașii spre tine însuși.

VICTOR PARHON

RADU VAIDA – un artist fericit?

Radu Vaida a fost și este actor. Toți cei care îl cunoaștem știm că e absolvent al IATC, și încă dintr-o promoție excelentă, marca profesor Octavian Cotescu, anul 1975. A fost actor la Teatrul de Stat din Oradea, unde a jucat câteva stagioni bune – și la propriu, și la figurat. Să ne amintim doar de **Emigranții**, **Acești îngeri triști**, regizate de Alexandru Colpacci, și de **Rechizitoriul** sau **Fontana Trevi** semnate de Sergiu Savin.

A fost angajat apoi la Teatrul „Tândărică” din București. Câțiva ani. Pe urmă... Suedia. Se zice că, sunând el la teatru, directoarea l-a admonestat, cerându-i să vină repede la repetiții, fiindcă toți sunt supărați pe el că a întârziat două zile. „De unde vorbești”? I-ar fi întrebata directoarea. „De pe stradă”, a răspuns el. „Atunci hai repede, că vorbim la mine în birou.” „Stați așa, că eu vorbesc de pe stradă din Suedia”, a răspuns, mucalit, Radu. „Nu mă mai întorc.” Și chiar nu s-a mai întors.

A rămas acolo, devenind cetățean suedez. A început cu mici spectacole în limba universală a gesturilor, a mimicii. Spectacole pentru copii. Apoi, încet-încet, și în limba suedeză. Dar, cum a văzut că nu poate trăi din teatru (cine poate, Doamne?!), s-a apucat de altă meserie. Încă din țară știa să facă, din te miri ce și mai nimic, ba măștișoare, ba diverse obiecte, mici lucrări artistice pe care oricine le ținea cu drag în casă. Mai păstrez și azi un măștișor confecționat ingenios, dintr-o fiolă de neofalină în care înghesuise un bilețel cu „Te iubesc” și un șnur lipit de nu știu ce frunzuliță verde. Tinerii se băteau să le cumpere, mai ales pentru că măștișoarele făceau declarații de amor în locul lor. Și nu erau nici scumpe... Iată-l așadar pe Radu, el însuși cântăreț la vioară și la fluiet, încercând marea muzicală cu degetul. A început să meșterească ocarine. Dar nu dintre cele întâlnite pe toate drumurile. Nu. Ocarinele făcute de el, cu migală și pricepere, din lut adus din Germania, colorat cu o fantezie inimaginabilă, având cele mai năstrușnice forme (păsări, animale, personaje fabuloase) se pot găsi astăzi în câteva orchestre suedeze și în mâinile unor cunoscuți și prețuiți interpreți. Pentru că el, Radu, nu-și vinde pentru nici o sumă instrumentele (și, credeți-mă, o ocarină nu este deloc ieftină!) unor nepricepuți într-ale muzicii. Scurt. Când o bătrână bogată a vrut să cumpere una, așa, pentru simpla ei desfătare, Radu a

Radu Vaida și fetița sa, Mira

refuzat-o politicos, spunându-i că deocamdată **toate** sunt comandă specială.

Am ascultat un concert înregistrat pe casetă. Muzica produsă de aceste instrumente sună aparte, tânguitor, rafinat și primitiv în același timp. Sunetul are ceva din limpezimea apei izvorului sau poate din curățenia lutului spălat sute de ani de apele izvoarelor.

Am văzut și un reportaj pe videocasetă. Fermecat de ocarinele de pe rafturi, reporterul tot încerca să cânte și nu reușea. Și-l tot întreba pe Radu – care purta un fel de șorț de piele și un fel de tiutiubeică foarte originală – cum lucrează. Alături, în micuța și cocheta prăvălie în fața căreia se opresc trecători curioși, se află masa unde modelează și cuptorul în care arde ocarinele. Totul, într-o ordine și curățenie exemplare – recunoști în el pe ardeleanul perfecționist...

Nu prea merge la spectacole. Sau merge rar. Și tot rar se întâlnește și cu românii suedezi – actori, oameni de teatru. Aici trăiesc Liliana Tomescu, Lucian Muscurel, Mihaela Buta. De Radu Penciulescu îi este mereu dor, dar dumnealui e foarte ocupat, se văd doar din când în când.

Viața lui Radu – devenit în Suedia, nu știu de ce, Alexandru – se trece între atelierul-prăvălie și casa lui frumoasă, cu terasă și grădină. Aici, el, soția lui, Anca, și micuța Mira, fetița lor, trăiesc într-o desăvârșită armonie. Calmul, inteligența, umorul lui Radu le face, sunt sigură, viața fericită. Chiar așa! Întrebat dacă este fericit, Radu Vaida a răspuns: da. E mulțumit cu ce are și, mai ales, cu ce face. Lucru rar, monșer, în ziua de azi!

ELISABETA POP

